

СУЧАСНА ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Пономарьова В., гр. 21-ф

Науковий керівник – канд. іст. наук **Мухіна І.Г.**

Харківський інститут фінансів УДУФМТ

Демографічні процеси в Україні, починаючи з 90-х рр. ХХ ст. набули кризового стану і суттєво впливають на соціальну структуру суспільства та його економічний потенціал. Серед загрозливих соціально-економічних чинників слід відзначити: стрімке падіння народжуваності населення, низька тривалість життя, активна міграція працездатної частини населення за межі держави, старіння населення тощо. На думку експертів ці явища не виникли відразу, вони накопичувались певний час і мають глибоке історичне коріння. Перша та друга світові війни, три голодомори (1921, 1932-1933, 1947 рр.). Так, форсована індустріалізація, примусова колективізація, масові репресії 30-50-х рр., Чорнобильська катастрофа, затяжна системна криза 90-х рр. вкрай негативно вплинули на нормальний процес демографічної трансформації, призвели до помітних деформацій складу населення, передчасної смерті близько 16 млн. осіб. У поєднанні зі зниженням народжуваності ще в 60-х рр. це обумовило вичерпання демографічного потенціалу, що врешті-решт призвело до високого рівня старіння і депопуляції. За останні 20 років населення України зменшилося майже на 7,5 млн. чол. Міське населення складає 68,6%, сільське – 31,4%, 25% населення складають особи у віці 60 років. Надзвичайно висока смертність і старіння населення є наслідком економічної кризи, низького рівня медицини, несприятливої екологічної ситуації, високого рівня вживання алкоголю, тютюну та наркотиків. Демографічні процеси впливають на економічний розвиток держави, тому у практику державного управління необхідно запровадити принципи орієнтації розвитку країни, передусім на інтереси населення та сім'ї, на забезпечення умов їх всебічного розвитку і реалізації. Центральну роль у цьому мають відігравати: подолання бідності, запобігання розвиткові хронічної та успадкованої бідності на основі зростання доходів та рівня життя всього населення; глибоке реформування сфери праці, оскільки саме тут формуються провідні важелі репродуктивних і міграційних настанов, вітальної поведінки, здорового способу життя; забезпечення ефективної зайнятості, яка має стати надійною гарантією належного рівня життя не тільки для самого працюючого, а і для його утриманців.